

Správa o výsledku kontroly hospodárenia s finančnými prostriedkami a nakladania s majetkom v subjektoch územnej samosprávy na základe doručených informácií, poznatkov a odporúčaní od zainteresovaných a kompetentných orgánov, parlamentu, poslancov, inštitúcií verejnej správy, organizácií a občanov

Kontrolná akcia bola vykonaná na základe plánu kontrolnej činnosti Najvyššieho kontrolného úradu Slovenskej republiky (ďalej len „NKÚ SR“) na rok 2011.

Účelom kontrolnej akcie bolo overiť súlad so všeobecne záväznými právnymi predpismi pri hospodárení s verejnými prostriedkami a plnenie povinností pri hospodárení a nakladaní s majetkom a majetkovými právami u subjektov územnej samosprávy na základe vlastnej analýzy poznatkov a doručených informácií od zainteresovaných a kompetentných orgánov, štátnych organizácií zabezpečujúcich získavanie informácií o finančnom hospodárení a účtovných výkazov.

Predmetom kontroly bolo:

- Pôsobnosť kontrolovaného subjektu.
- Dodržiavanie všeobecne záväzných právnych predpisov pri hospodárení s verejnými prostriedkami, vrátane finančných prostriedkov Európskej únie (ďalej len „EÚ“) u vybraných položiek a projektov EÚ.
- Stav správy a ochrany majetku obce u vybraných položiek rozpočtu.
- Účinnosť vnútorného kontrolného systému.

Kontrola bola vykonaná v obci Domaniža, Domaniža 426, 018 16 Domaniža (ďalej len „obec“) za kontrolované obdobie rokov 2004 až 2011.

Počas výkonu kontroly bolo zistené:

1. Pôsobnosť kontrolovaného subjektu

Obec Domaniža je samostatný územný samosprávny a správny celok Slovenskej republiky. Postavenie, pôsobnosť obce, práva a povinnosti obyvateľov obce, obecného zastupiteľstva (ďalej len „OcZ“), starostu obce a ďalších orgánov OcZ, metódy a formy práce upravoval Štatút obce Domaniža, ktorý bol schválený uznesením OcZ.

Obec mala v kontrolovanom období zriadenú jednu rozpočtovú organizáciu - základnú školu so zariadením školského stravovania. Okrem toho mala obec zriadenú aj jednu organizáciu bez právnej subjektivity - materskú školu.

Kontrolou zriaďovacej listiny základnej školy (ďalej len „ZL“) a dodatkov k ZL bolo zistené, že ZL nebola aktualizovaná v časti účel a predmet činnosti, keď sa odvolávala na zrušené znenie zákona a nebol v nej doplnený vyučovací jazyk, čím bol porušený zákon o štátnej správe v školstve a školskej samospráve. Neuvedením úplných náležitostí v ZL a zmien údajov ZL formou dodatkov si obec ako zriaďovateľ nespĺnila povinnosť vyplývajúcu z citovaného zákona.

Obec mala v kontrolovanom období zriadenú jednu príspevkovú organizáciu (ďalej len „PO“). Predmetom činnosti PO bolo najmä čistenie obce, správa a údržba verejnej zelene a verejného osvetlenia, výstavba, údržba a správa miestnych komunikácií, kultúrnych a športových zariadení, údržba a správa cintorína a domu smútku. V roku 2007 OcZ rozhodlo o zrušení PO, ktorá následne zanikla a jej majetok bol vložený do novej obchodnej spoločnosti (ďalej len „OS“), v ktorej bola obec jediným spoločníkom.

Počas výkonu kontroly už nemala OS konateľ, nevykazovala žiadnu činnosť, nemala žiadnych zamestnancov ani majetok. Na základe uvedeného obec podala na Okresný súd v Trenčíne návrh na zrušenie OS bez likvidácie a zároveň požiadala o výmaz OS z obchodného registra.

Obec bola v roku 2010 vlastníkom kmeňových akcií v dvoch OS s majetkovým podielom menej ako jedno percento objemu emisie. Kontrolou bolo zistené, že obec na základe uznesenia OcZ v roku 2011 predala akcie jednej z OS.

2. Dodržiavanie všeobecne záväzných právnych predpisov pri hospodárení s verejnými prostriedkami, vrátane finančných prostriedkov EÚ u vybraných položiek a projektov EÚ

Kontrolou dodržiavania všeobecne záväzných právnych predpisov pri hospodárení s verejnými prostriedkami, vrátane finančných prostriedkov EÚ u vybraných položiek a projektov EÚ bolo zistené, že obec v kontrolovanom období získala celkovo šesť grantov a transferov z prostriedkov štátneho rozpočtu, prostriedkov EÚ v rámci programového obdobia 2004 – 2006 ako aj od súkromnej nadácie.

Kontrola bola zameraná na kontrolu projektov spolufinancovaných z prostriedkov EÚ za účelom preverenia realizácie jednotlivých projektov v súlade s projektom a na duplicitné financovanie rovnakých aktivít z rôznych zdrojov financovania, pričom boli preverené vybrané skutočnosti pri nasledujúcich projektoch spolufinancovaných z prostriedkov EÚ:

- Projekt Zdravá škola Domaníža

Projekt bol realizovaný v roku 2006 a bol spolufinancovaný z operačného programu Základná infraštruktúra (ďalej len „OP ZI“). Kontrolou vybraných výdavkov projektu neboli zistené nedostatky.

- Projekt Komunikácie Domaníža

Projekt bol realizovaný v období rokov 2006 – 2007 a bol spolufinancovaný z OP ZI. Podľa rozpočtu projektu bolo realizovaných spolu osem stavebných objektov, pričom bolo zistené, že zhotovenie štyroch mostov na prístupovej komunikácii (ďalej len „prístupové mosty“) bolo vykonané podľa záznamov v stavebnom denníku. Do majetku obce boli prístupové mosty zaradené v novembri 2006. Kontrolou inventarizácie majetku bolo zistené, že v majetku obce boli okrem prístupových mostov evidované mosty k rodinným domom, ktoré boli zaradené do majetku obce v roku 2005 a ktoré boli financované z vlastných rozpočtových prostriedkov obce.

Preverením dokladov, na základe ktorých obec nadobudla v roku 2005 majetok - mosty k rodinným domom, bolo zistené, že k dodávateľským faktúram a dokladom o ich zaplatení neboli priložené žiadne doklady, ktoré by preukazovali predmet dodávky, napr. preberacie protokoly, výkazy výmer stavebných prác, resp. iné. Kontrolou bolo ďalej zistené, že na predmetných dodávateľských faktúrach boli zároveň neúčtovným spôsobom opravované celkové sumy na úhradu (zabielenie a prepísanie číselných údajov) tak, aby boli súčtom jednotlivých položiek. Tým, že uvedené účtovné doklady nespĺňali podmienku preukázateľnosti a na dodávateľských faktúrach bola vykonaná oprava neúčtovným spôsobom, obec porušila zákon o účtovníctve.

Vykonaním obhliadky prístupových mostov na mieste bolo zistené, že predmetom dodania v roku 2005 a v roku 2006 boli tie isté mostné objekty. Podľa vyjadrenia starostu musela obec v roku 2005 zhotoviť mostné provizoriá cez potok, nakoľko v tom čase už prebiehali na mieste stavebné práce na regulácii miestneho potoka, ktoré vykonával správca toku, pričom počas prác došlo k odstráneniu pôvodných starých premostení k rodinným domom.

Zhotovenie nových mostov nebolo predmetom projektu regulácie, preto obec pristúpila k ich zhotoveniu formou provizória z betónových prefabrikátov, ktoré bolo financované z vlastných rozpočtových prostriedkov z dôvodu, že nebolo možné na obdobie takmer jedného roka odrezat' od komunikácií obyvateľov obce, ktorí bývali na opačnom brehu miestneho potoka. V tom čase podávala obec na Ministerstvo výstavby a regionálneho rozvoja SR žiadosť na projekt rekonštrukcie miestnych komunikácií vrátane výstavby mostov, ktorý mal byť spolufinancovaný z OP ZI, s predpokladom realizácie prác v roku 2006. V roku 2006 bola realizovaná výstavba pevných betónových mostov namiesto provizórnych mostov z roku 2005, ktoré boli súčasne odstránené.

Kontrolou bolo zistené, že obec zaradila majetok – prístupové mosty nadobudnutý v roku 2006 ako nový majetok, pričom nevyradila z evidencie majetok nadobudnutý v roku 2005, ktorý bol pri novej výstavbe odstránený. Zároveň nebola dôsledne vykonávaná evidencia majetku podľa zákona o účtovníctve, pretože z predloženého inventúrneho súpisu kontrolná skupina zistila, že potvrdený fyzický stav majetku bol v rozpore so zistenou skutočnosťou, uvedený súpis neobsahoval fyzické umiestnenie majetku a podpis osoby zodpovednej za vykonanie inventarizácie, t. j. že inventarizačná komisia formálne odsúhlasila vytlačený zoznam majetku svojimi podpismi bez preukázania skutočného vykonania kontroly fyzického stavu majetku.

Nesprávnym vykonaním inventarizácie obec porušila zákon o účtovníctve, čo malo za následok, že účtovníctvo obce nebolo preukázateľné a obsah položiek účtovnej závierky nezodpovedal skutočnosti.

- Projekt Zhotovenie projektovej dokumentácie na rekonštrukciu kultúrneho domu

Projekt bol realizovaný v období rokov 2005 - 2006 a bol spolufinancovaný z prostriedkov PHARE s cieľom vypracovať projektovú dokumentáciu na rekonštrukciu kultúrneho domu v obci. Kontrolou výdavkov projektu neboli zistené nedostatky.

3. Stav správy a ochrany majetku obce u vybraných položiek rozpočtu

Obec sa pri správe majetku riadila Zásadami hospodárenia s majetkom obce Domaniža (ďalej len "zásady hospodárenia s majetkom"). Predložené zásady hospodárenia s majetkom neboli v súlade so zákonom o obecnom zriadení.

Kontrola preukázala, že majetok obce bol využívaný v prospech občanov a v prospech rozvoja obce. Obec chránila svoj majetok uzatvorením poisťných zmlúv, ktorými poistila svoj hnutel'ný aj nehnuteľný majetok, pričom osobitne bol poistený majetok nadobudnutý realizáciou projektov spolufinancovaných z prostriedkov EÚ. Okrem toho mala obec so svojimi zamestnancami uzatvorené dohody o hmotnej zodpovednosti.

Preverením všetkých prevodov vlastníctva majetku obce uskutočnených v roku 2006 a v roku 2011 bolo zistené, že všetky kúpno-predajné zmluvy boli uzatvorené v zmysle uznesení OcZ.

Kontrolou bolo zistené, že pri predaji administratívnej budovy a pozemkov bolo v kúpno-predajnej zmluve stanovené, že kupujúci nadobudne vlastnícke právo k predmetnej nehnuteľnosti až dňom jej vkladu do katastra nehnuteľností. Ďalej bolo zistené, že obec predaný pozemok odúčtovala až štyri mesiace po povolení vkladu do katastra nehnuteľností. Oneskoreným odúčtovaním predaného majetku obec nedodržala zákon o účtovníctve v nadväznosti na opatrenie Ministerstva financií SR o postupoch účtovania a zároveň aj zákon o majetku obcí.

Kontrolou odpredaja akcií OS podľa zmluvy o poskytnutí služieb súvisiacich s cennými papiermi bolo zistené, že obec príjem z predaných cenných papierov začlenila do kapitálových príjmov, čo bolo v rozpore so zákonom o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy. Tým obec zároveň nesprávne uplatnila rozpočtovú klasifikáciu pri plnení rozpočtu príjmov, čím nedodržala zákon o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy, zákon o rozpočtových pravidlách verejnej správy a zároveň nekonala v súlade s opatrením Ministerstva financií SR, ktorým sa ustanovuje druhová klasifikácia, organizačná klasifikácia a ekonomická klasifikácia rozpočtovej klasifikácie.

4. Účinnosť vnútorného kontrolného systému

Kontrolou boli overené investičné faktúry za dodávku stavebných prác súvisiacich s projektom spolufinancovaným z prostriedkov EÚ, kde bola predbežná finančná kontrola (ďalej len „PFK“) vykonaná starostom obce pred realizáciou finančnej operácie, pričom bol potvrdený súlad s rozpočtom a zmluvou. Vykonanie PFK bolo zaznamenané pečiatkou s doplneným textom, dátumom a podpisom v súlade so zákonom o finančnej kontrole a vnútornom audite.

Kontrolou bolo ďalej zistené, že v súvislosti s uzatvorením kúpno-predajných zmlúv obec nevykonávala PFK, čím obec nezabezpečila, aby bola dodržaná podmienka časového predstihu vykonania PFK vo fáze prípravy finančnej operácie, t. j. najneskôr v čase uzavretia kúpnej zmluvy. Týmto konaním obec porušila zákon o finančnej kontrole a vnútornom audite.

Postavenie hlavného kontrolóra (ďalej len „HK“), vykonávajúceho kontrolu úloh obce vyplývajúcich z pôsobnosti obce, mala obec upravené v štatúte obce a jeho kompetencie vo všeobecne záväznom nariadení o rozpočtových pravidlách obce.

Za účelom posúdenia účinnosti vnútorného kontrolného systému obce bola preverená dokumentácia z vykonaných kontrol HK obce. V rámci osobnej pôsobnosti podliehal jeho kontrolnej činnosti obecný úrad, rozpočtová a príspevková organizácia zriadená obcou, právnická osoba zriadená obcou a právnické osoby, ktorým boli poskytnuté z rozpočtu obce účelové dotácie.

Obec nepredložila materiály z činnosti HK týkajúce sa obdobia rokov 2004 – 2007, čím nebolo preukázané spracovanie výsledkov kontroly v písomnej podobe, čo bolo v rozpore so zákonom o finančnej kontrole a vnútornom audite. Okrem uvedeného bolo zistené, že HK obce vykonával svoju kontrolnú činnosť bez schválených plánov kontrolnej činnosti, nepredkladal OcZ správy o výsledkoch kontroly na jeho najbližšom zasadnutí, nepredkladal najmenej raz ročne správu o kontrolnej činnosti, nevypracovával stanoviská k návrhu rozpočtu obce a k návrhu záverečného účtu, čím bol porušený zákon o obecnom zriadení a nebol zabezpečený cieľ finančnej kontroly podľa zákona o finančnej kontrole a vnútornom audite. Nový HK obce nastúpil do funkcie koncom roka 2007. V období rokov 2008 – 2011 vykonával HK kontrolnú činnosť na základe schválených polročných plánov kontrolnej činnosti, podával stanoviská k návrhu rozpočtu a k návrhu záverečného účtu obce

a každoročne vypracovával pre OcZ správu o kontrolnej činnosti. Kontrola preukázala, že HK z jednotlivých vykonaných kontrol nevypracovával správy, prípadne záznamy, čím bol porušený zákon o finančnej kontrole a vnútornom audite. Ďalej bolo zistené, že HK nepredkladal OcZ správy o výsledkoch kontroly na jeho najbližšom zasadnutí, ale o výsledkoch svojej činnosti informoval OcZ iba v súhrnnej ročnej správe o kontrolnej činnosti, čím HK nekonal v súlade so zákonom o obecnom zriadení.

Zhrnutie

Kontrola preukázala porušenie zákona o štátnej správe v školstve a školskej samospráve, keď zriaďovacia listina základnej školy nebola doplnená formou dodatku o vyučovací jazyk a účel a predmet činnosti.

Zákon o účtovníctve porušila obec tým, že oprava účtovných dokladov nebola vykonaná tak, aby bolo možné určiť zodpovednú osobu, ktorá vykonala príslušnú opravu, deň jej vykonania a obsah opravovaného účtovného záznamu pred opravou aj po oprave. Zákon o účtovníctve bol ďalej porušený tým, že účtovné záznamy – dve dodávateľské faktúry nemali priložené doklady, ktoré by preukazovali predmet dodávky, inventúrne súpisy dlhodobého hmotného majetku neobsahovali miesto uloženia majetku, v troch prípadoch bol v inventúrnych súpisoch uvedený nesprávny fyzický stav majetku a chýbal aj podpis osoby zodpovednej za vykonanie inventarizácie, čím neboli preukázateľné, pretože priamo nedokazovali skutočnosti, účtovníctvo obce nebolo preukázateľné, pretože neboli všetky účtovné záznamy preukázateľné a obsah položiek účtovnej závierky nezodpovedal skutočnosti. Pri predaji pozemku obec porušila zákon o účtovníctve tým, že ako účtovná jednotka nezaznamenávala účtovné zápisy priebežne a neúčtovala skutočnosti o stave a pohybe majetku, čím zároveň nedodržala postupy účtovania.

Zákon o obecnom zriadení bol porušený, pretože zásady hospodárenia s majetkom obce nezohľadňovali novelizáciu zákona o majetku obcí, ďalej tým, že nebola preukázaná činnosť HK v rokoch 2004 – 2007 a tým, že HK v období rokov 2008 – 2011 nepredkladal OcZ správy o výsledkoch kontroly na jeho najbližšom zasadnutí.

Zákon o majetku obcí bol porušený tým, že obec v jednom prípade nevedla majetok v účtovníctve v súlade so zákonom o účtovníctve.

Obec porušila zákon o finančnej kontrole a vnútornom audite tým, že nevykonávala PFK v súvislosti s uzatváraním kúpno-predajných zmlúv. Citovaný zákon bol ďalej porušený tým, že neboli spracované protokoly, resp. záznamy z jednotlivých kontrol HK v písomnej podobe, ako aj tým, že do roku 2007 nebola preukázaná žiadna činnosť HK, čím bol zároveň porušený aj zákon o obecnom zriadení.

Zákon o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy bol porušený tým, že obec nesprávne uplatnila rozpočtovú klasifikáciu pri predaji cenných papierov, čím zároveň nedodržala opatrenie MF SR k rozpočtovej klasifikácii a zákon o rozpočtových pravidlách verejnej správy.

Výsledky kontroly boli prerokované so starostom obce. Na odstránenie zistených nedostatkov bolo prijatých deväť opatrení, ktorých plnenie bude NKÚ SR v rámci svojej činnosti sledovať a kontrolovať.